

РЕШЕНИЕ

№ 1095

гр. София, 21.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 38 състав,
в публично заседание на 01.02.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Татяна Жилова

при участието на секретаря Елена Георгиева и при участието на прокурора Тони Петрова, като разгледа дело номер **2411** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Съдебното производство е по реда на чл.203 - 207 от АПК във връзка с чл.,1 ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Делото е образувано е по искова молба от И. А. К. (ищец), подадена лично и чрез адвокат А. Ж., срещу Агенцията за социално подпомагане (АСП - ответник) за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди в общ размер на левовата равностойност на 500 евро, причинени в периода от 16.03.2017г. до 25.02.2021г. поради незаконосъобразен административен акт – извършване на прихващане с изявление изх.№94И-00-0203/17.12.2020г. и поради незаконосъобразни фактически действия и бездействие по предходни вземания на ищеца срещу ответника.

Исковата молба е подадена на 25.02.2020г. В нея е инкорпорирана и жалба срещу изявление изх.№94И-00-0203/17.12.2020г.

С главния иск е съединен иск по чл.86 ал.1 от Закона за задълженията и договорите (ЗЗД) за заплащане на лихва върху претендираната сума, считано от датата на увреждането 12.08.2019г. до окончателното ѝ изплащане.

Иска се присъждане на адвокатско възнаграждение на адвокат А. Ж. за оказана безплатна адвокатска помощ и представителство.

Ищецът И. А. К. основава претендираните си права на следните обстоятелства: АСП не му изплаща присъдено от съда обезщетение за неимуществени вреди, причинени от нея в предходни производства, като в нарушение на чл.105 от ЗЗД извършва второ поред прихващане срещу същото обезщетение с нейно насрещно

вземане за разноски по друго дело. Твърди също, че свторото прихващане се цели да се заличи бездействие по изплащане на обезщетение по предходен изпълнителен лист от 18.01.2017г.

Ответникът - Агенцията за социално подпомагане, чрез процесуалния си представител Д. Х. оспорва иска като недопустим и неоснователен. Обосновава недопустимостта на иска с образувано дело пред Софийския районен съд, по което се претендира обезщетение за същата вреда, причинена с прихващане срещу същото вземане на ищеца. Счита, че изявлението за прихващане не е индивидуален административен акт, а фактическо действие на АСП по събиране на свое насрещно вземане. Счита, че искът не е доказан нито по основание, нито по размер. Оспорва твърдяната увреда на физическото и психическото здраве на ищеца, като твърди че не се установява причинно-следствена връзка с прихващането на насрещното задължение. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Прокурорът дава заключение за основателност на исковата претенция и пледира за уважаване на иска в цялост.

СЪДЪТ приема за установено следното:

Искът е процесуално допустим.

Разгледан по същество, искът е основателен.

Установени факти:

Всички относими към делото факти се установяват от приетите писмени и гласни доказателства и заключенията на съдебно-икономическата и комплексната съдебно-медицинска експертизи.

1.Относно изявлението за прихващане изх.№94И-00-0203/17.12.2020г.

С Решение №7155 от 30.11.2018г. на АССГ по адм.д.№2363/2018г. Агенцията за социално подпомагане (АСП) е осъдена да заплати на ищеца. обезщетение за неимуществени вреди в размер на 200 лева, ведно със законната лихва, считано от 12.12.2017г., а ищецът е осъден да заплати на АСП разноски в размер на 97,50 лева. С Решение №9416 от 19.06.2019г. по адм.д. №412/2019г. на Върховния административен съд решението на АССГ е отменена в частта му за разноските и е потвърдено в частта му, с която се присъжда обезщетението от 200 лева на ищеца.

На 10.07.2019г. на ищеца е издаден изпълнителен лист срещу АСП за сумата 200 лева, ведно със законната лихва, считано от 12.12.2017г.

На 07.08.2019г. ответникът е превел по банков път на ищеца сумата 136 лева, посочвайки като основание за плащането издадения изпълнителен лист от 10.07.2019г., а на 09.08.2019г. ответникът е отправил до ищеца изявление с изх.№94И-00-0081#1 за извършване на прихващане на разноски 97,50 лева от дължимото обезщетение,

Извършеното прихващане изявление с изх.№94И-00-0081#1 от 09.08.2019г. е оспорено от ищеца пред Софийския районен съд (СРС) с искова молба с правно основание чл.45 и следващите от ЗЗД, като е претендирано обезщетение от 300 лева за претърпените неимуществени вреди. Искът е отхвърлен с Решение №20236372 от 27.10.2020г. по гр.д. №127/2020г. на СРС, което е обжалвано от ищеца пред Софийския градски съд (СГС). Съдебният спор по прихващането и иска за

обезщетение е приключил окончателно с Решение на СГС от 07.12.2021г. по въззивно гр.д.№13212/2020г., с което се установява незаконосъобразност на прихващането поради липса на насрещно ликвидно и изискуемо вземане на ответника и се присъжда обезщетение на ищеца за неимуществени вреди в размер на 300 лева.

При това положение на ищеца остава дължимата сума по изпълнителния лист от 10.07.2019г. в размер на прихванатата сума от 97,50 лева, ведно със законната лихва, считано от 12.12.2017г.

Ответникът не изплаща тази сума, а вместо това изпълнителният директор на АСП отправя до ищеца ново волеизявление с изх.№94И-00-0203 от 17.12.2020г. за прихващане на основание чл.104 от ЗЗД на дължимата сума по изпълнителния лист срещу насрещно задължение на ищеца за разноски в размер на 100 лева по издаден изпълнителен лист в полза на АСП от 10.06.2020г. по адм.д.№9791/2019г. на АССГ в изпълнение на Определение №6628/09.09.2019г. на АССГ по адм.д.№9791/2019г.

Предмет на настоящото производство е именно това второ изявление за прихващане.

От приетото заключение на съдебно-икономическата експертиза се установява, че към 17.12.2020г. общият дълг на АСП към ищеца по изпълнителния лист от 10.07.2019г. възлиза на 245,63 лева. След приспадане на заплатените от АСП суми в общ размер на 136,00 лева в поредност: погасяване на разноски, лихва, главница, остава дължимата сума от 109,63 лева, от която главница 96,50 лв (олихвяема) и законна лихва 13,13 лева.

Безспорно е обстоятелството, че служителите на АСП не са искали съгласие на ищеца за извършеното прихващане.

2. Относно фактически действия и бездействия на служители на АСП

С Решение №2688/17.04.2015г. на АССГ по адм.д.№1080/2013г. АСП е осъдена да заплати на И. К. обезщетение за неимуществени вреди в размер на 500 лева, ведно със законната лихва, считано от 10.12.2013г., и разноски в размер на 10 лева. В полза на ищеца е издаден изпълнителен лист от 18.01.2017г.

Ответникът представя платежно нареждане от 16.03.2017г., с която е изплатена сума от 510 лева на адвокат А. Ж. с основание „изп.лист/18“, която съответства на главницата и разноските, но по делото няма данни да са изчислени дължимите лихви върху олихвяемата главница от 500 лева, считано от 10.12.2013г. Съдът приема, че в изписването на основанието е допусната очевидна фактическа грешка, като погрешно е посочена годината „/18“, вместо „/17“. Видно от представения Контролен лист №[ЕГН] от 13.03.2017г. , въз основа на който е извършено плащането по изпълнителния лист, ответникът изобщо не е изчислявал лихви върху главницата, считано от 10.12.2013г..

По делото е представен също и контролен лист №[ЕГН] от 03.07.2018г. за извършен предварителен контрол от финансов контролор, въз основа на който на ищеца е изплатена лихва в размер на 79,32 лева.

От приетото заключение на съдебно-икономическата експертиза се установява, че към 17.12.2020г. общият дълг на АСП към ищеца по изпълнителния лист от 18.01.2017г. възлиза на 720,11 лева. След приспадане на заплатените от АСП суми в общ размер на 589,32 лева в поредност: погасяване на разноски, лихва , главница, остава дължимата сума от 130,79 лева, от която главница 105,55 лв (олихвяема) и законна лихва 25,24 лева.

Обобщено, към датата на оспореното прихващане насрещните вземания са както следва:

- ищецът има вземане срещу АСП по два изпълнителни листа: изпълнителен лист от 10.07.2019г. по адм.д.№2363/2018г. , и изпълнителен лист от 18.01.2017г. по адм.д.№1080/2013г. , в общ размер на 240,42 лева (присъдени суми за обезщетение ,главница) и законна лихва 38,37 лева.

- АСП има вземане срещу ищеца за разноски в размер на 100 лева по изпълнителен лист от 10.06.2020г. по адм.д.№9791/2019г.

И двете вземания на ищеца срещу АСП са за обезщетения за неимуществени вреди, причинени от незаконосъобразни административни актове.

3.Относно причинените вреди

Ищецът твърди, че е изпитал стрес и нервно психическо пренапрежение, които са довели до затруднено дишане с кардиологични пристъпи и увреждане на периферната нервна система, остри болки в гърба при кашляне и по-резки движения, изтръпване на крайниците и болки в ставите и стъпалата през периода от 16.03.2017г. до 25.02.2021г.

Началната дата на периода на твърдяната увреда се свързва от ищеца с неизплатени суми по предходни задължения на ответника в размер на 500 лева обезщетение за неимуществени вреди и 10 лева държавна такса, за които е издаден изпълнителен лист от 18.01.2017г. по адм.д.№1080/2013г.

По делото са събрани гласни доказателства от свидетелите Х. Х. Ц. и М. Н. Н., които съдят цени като добросъвестни и обективни, непротиворечиви, възпроизвеждащи факти и обстоятелства, които свидетелите са възприели лично и непосредствено. Свидетелите сочат, че в исковия период ищецът е споделял с тях за действията на „социалните“, които на два пъти не му изплащат присъдените от съда суми. Първият път е бил шокиран, вторият – много ядосан и гневен. Ищецът има здравословни проблеми, които при негативни емоции се влошават, бил е много притеснен и потиснат, защото е разчитал на тези пари, чувствал се е унижен и „смачкан“ от системата. Свидетелят Ц. сочи, че е бил свидетел на припадък на ищеца в кантората на неговия адвокат, предизвикан от силен стрес.

Заклучението на съдебно-медицинската експертиза, изготвено от вещи лица със специалности съответно по сърдечни и по нервни болести, сочи, че стресовите ситуации на фона на съществуваща артериална хипертония и сърдечно-съдова патология с давност водят до рязко повишаване на кръвното налягане, което има директен ефект върху съдовите стени и води до изтръпване на крайници, световъртеж, главоболие. Към настоящия момен тези оплаквания са преходни и с временен характер, провокирани от конкретни стресови ситуации, но при задълбочаване на симптоматиката могат да доведат до неврологични и по-тежки сърдечни усложнения.

Правни изводи:

По допустимостта на иска:

Предявен е иск с правно основание чл.1, ал.1 от ЗОДОВ за заплащане на обезщетение за вреди в размер на левовата равностойност на 500 евро, причинени от фактическото бездействие на ответника да заплати присъдено от съда обезщетение и волеизявление на ответника с изх.№94И-00-0203 от 17.12.2020г. за прихващане. Искът е съединен с оспорване на заявлението за прихващане.

Вземането на АСП за разноски срещу К. не е публично държавно вземане, а е от частен характер. Въпреки това волеизявлението за прихващане има характер на индивидуален административен акт, тъй като изхожда от административен орган и с него непосредствено се засяга по неблагоприятен начин правото на ищеца да получи в цялост присъденото му от съда обезщетение. В случая прихващането не е действие, извършено от съдебен или публичен изпълнител в хода на изпълнително производство, а е едностранно изявление на административния орган, който е титуляр на собственото си вземане и длъжник по насрещното вземане на ищеца. Дори и когато административният орган действа в защита на свой частен, а не публичен интерес, той извършва административна дейност и неговите актове и фактически действия подлежат на контрол от административния съд. Обстоятелството, че при първото прихващане ищецът е предпочел да защити правата си пред гражданския съд, не променя характера на волеизявлението и няма обвързващо значение за подсъдността на настоящия спор.

Възражението на ответника за недопустимост на иска поради наличие на влязло в сила решение на гражданския съд е неоснователно, поради липса на идентичност на двете съдебни производства.

Искът е допустим, тъй като е предявен от активно легитимирано лице срещу юридическото лице на органа, от чийто акт и от чиито действия и бездействия се твърди да са причинени вредите.

По основателността на иска:

Основателността на иск с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ предполага установяването на кумулативното наличие на следните предпоставки: 1/незаконосъобразен акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата, при или по повод изпълнение на административна дейност, отменени по съответния ред; 2/вреда от такъв административен акт, действие, бездействие; 3/причинна връзка между постановения незаконосъобразен акт, действие или бездействие и настъпилия вредоносен резултат.

Не подлежи на установяване виновно поведение на ответника, тъй като отговорността на държавата е обективна. Незаконосъобразността на административния акт и на действието или бездействието се установява от съда, пред който е предявен искът за обезщетението – чл.204, ал.4 от АПК.

1.По отношение на незаконосъобразни фактически действия и бездействие

За да е налице незаконосъобразно бездействие на административен орган, той трябва да има вменено от закона или установено от съда задължение да извърши конкретно действие.

В случая задължението на ответника да изплати остатъка от дължимото обезщетение по изпълнителния лист от 10.07.2019г. е установено с Решение на СГС от 07.12.2021г. по въззивно гр.д.№13212/2020г., с което се установява незаконосъобразност на първото прихващане. Видно от мотивите и втория диспозитив на решението на СГС ищецът е предявил вземането си срещу АСП по реда на заповедното производство, като е издадена заповед за изпълнение на парично задължение от 13.09.2019г. по ч.гр.д.№49041/2019г. по описа на СРС.

Установи се, че ответникът е изплатил частично задължението си по изпълнителен лист от 18.01.2017г., като не е спазвал поредността на погасяване на задължението, не

е съставил лихвени листове, от които да се установи каква сума е олихвявал и какви други прихващания е правил. Съставените контролни листове са вътрешнослужебни актове, ищецът е нямал достъп до тях и по никакъв начин не е можел да разбере какви суми на какво основание му се изплащат. Едва в съдебното производство и то при ангажиране на специалист със счетоводни познания се установи какви са размерите на насрещните задължения. Това мотивира съда да приеме, че е налице незаконосъобразно фактическо бездействие на ответника, изразяващо се в липса на воля да изчисли точно дължимите лихви по изпълнителния лист от 18.01.2017г., както и в непредприемане на необходимите действия по окончателното изплащане на задълженията.

Обстоятелството, че ищецът разполага със средствата на изпълнителното производство, за да събере принудително вземането си, не обосновава извод за липса на фактическо бездействие на ответника. Задължението на ответника следва и от прякото приложение на принципа за съразмерност, прогласен в чл.6, ал. 1 от АПК, който задължава административните органи да упражняват правомощията си по разумен начин, добросъвестно и справедливо.

2. По отношение законосъобразността на изявлението за прихващане

Отправеното волеизявление с изх.№94И-00-0203 от 17.12.2020г. за прихващане на основание чл.104 от ЗЗД е незаконосъобразно, тъй като съгласно чл.105 от ЗЗД вземане за обезщетение от непозволено увреждане не може да се прихваща без съгласие на кредитора. Обезщетението за вреди, причинени от незаконосъобразен административен акт, е вид обезщетение за непозволено увреждане в резултат на ангажиране на деликтната отговорност на държавните и общинските административни органи и попада в обхвата на забраната на чл.105 от ЗЗД. Обезщетението за вреди, причинени от непозволено увреждане, е с цел да възстанови разместването на благата в личната и имуществената сфера на пострадалото лице, поради което то не може да бъде прихващано с насрещни задължения от друг характер.

Изявлението за прихващане е незаконосъобразно като противоречиво на материалноправните разпоредби на закона и на основание чл.146, т.4 от АПК следва да бъде отменено.

Съдът приема, че в случая първата предпоставка от фактическия състав на отговорността по ЗОДОВ е налице.

3. По отношение на неимуществените вреди

Неимуществените вреди се изразяват в претърпени болки и страдания – стрес, тревога и психически притеснения, които водят и до физическо неразположение. Претърпените болки и страдания се установяват от гласните доказателства. Съдът приема, с оглед на установената незаконосъобразност на прихващането, че е нормално ищецът да изпитва неудобства, да се чувства притеснено и несигурно. При всички случаи неизплащането на присъдено обезщетение, което на практика представлява отказ да се изпълни доброволно влязло в сила съдебно решение, накърнява легитимните очаквания на ищеца спрямо държавата за справедливост и добросъвестно упражняване на властническите правомощия и за сигурност в личната и в имуществената му сфера. Като отчита, че притесненията,

породени от незаконосъобразното прихващане, са на фона на вече съществуващи заболявания, съдът приема, че се доказват неимуществени вреди, по-големи от естественото притеснение, което всеки човек би изпитал в подобна ситуация, което всеки човек би изпитал в подобна ситуация, и които могат да доведат до по-тежки последици за здравето на ищеца.

Това мотивира съда да приеме твърдяната увреда за доказана.

4. По отношение на причинната връзка

Причинно-следствената връзка между вредите и незаконосъобразното фактическо бездействие и незаконосъобразния акт се установява от заключението на комплексната съдебно-медицинска експертиза.

Настоящият съдебен състав счита, че пряката причинно-следствена връзка между незаконосъобразния акт и вредата съществува не само когато актът пряко причинява заболяване или травма, но и когато актът създава предпоставки за обостряне или задълбочаване на съществуващите заболявания или за временно и преходно разстройство на здравето.

Имуществените вреди за период преди постановяване на незаконсъобразния акт за прихващане са в причинно-следствена връзка с установеното незаконосъобразно фактическо бездействие на ответника във връзка с цялостното изплащане на обезщетението по изпълнителния лист от 18.01.2017г.

5. По отношение на размера на обезщетението

В съответствие с изложеното в т.3 съдът приема, че на обезщетяване подлежат неимуществени вреди в размер от обичайните, които съдът следва да определи по справедливост на основание чл.52 от Закона за задълженията и договорите (ЗЗД). За обезщетяване на обичайни вреди съдът изхожда от характера на увреждането и от стандарта на живот, преценен на основата на минималната работна заплата.

Съдът като съобрази от една страна увредата на ищеца, която се изразява в психическо притеснение и кратковременно разстройство на здравето в тази ситуация, и от друга страна като взе предвид, че бездействието и действията на ответника не са единственият и решаващ фактор за здравословното състояние на ищеца, както и като отчете продължителния период на търпене на вредите, и на основание чл.52 от Закона за задълженията и договорите, намира, че сума от 978 лева (левовата равностойност на 500 евро) представлява справедливо обезщетение на неимуществените вреди.

По съединения иск

Съединеният иск за заплащане на законна лихва за причинените вреди е основателен, считано от датата на влизане в сила на съдебното решение в сила. Съгласно т.4 от Тълкувателно решение №3 от 22.04.2004г. на Върховния касационен съд при незаконни действия и бездействия на административни органи началният момент на забавата и съответно дължимостта на законна лихва върху сумата на обезщетението настъпва от момента на преустановяването им. Съответно административният орган изпада в забава след влизане в сила на съдебното решение, с което се установява

незаконосъобразността на действията или бездействията му. От този момент нататък се дължи и законната лихва. Съгласно чл.130, ал.2 от Закона за съдебната власт тълкувателните решения и тълкувателните постановления са задължителни за органите на съдебната и изпълнителната власт, за органите на местното самоуправление, както и за всички органи, които издават административни актове.

По изложените съображения искът се уважава в пълния предявен размер от 978 лева (левовата равностойност на 500 евро), ведно със законната лихва от влизане в сила на съдебното решение.

Разноски:

С оглед изхода на делото и на основание чл.10, ал.3 от ЗОДОВ разноските се поставят в тежест на ответника.

Ответникът следва да възстанови на АССГ направените от бюджета на съда разноски за експертизи в размер на 750 лева, и държавната такса за разглеждане на жалбата срещу изявлението за прихващане в размер на 10 лева и държавна такса за разглеждане ан иска по ЗОДОВ в размер на 10 лева.

На основание чл.38, ал.2 от Закона за адвокатурата ответникът следва да заплати на адвокат А. Ж. адвокатско възнаграждение в размер на 400 лева, определено съгласно чл.7, ал.2, т.1 във връзка с чл.8, ал.1 от Наредбата за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

Разноските са за сметка на бюджета на АСП.

Мотивиран от изложеното, Административен съд София-град, II отделение, 38-и състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Изявление за прихващане изх.№94И-00-0203/17.12.2020г. от изпълнителния директор на Агенцията за социално подпомагане.

ОСЪЖДА Агенцията за социално подпомагане да заплати на И. А. К. обезщетение за неимуществени вреди в размер на 978 (деветстотин седемдесет и осем) лева заедно със законната лихва върху тази сума, считано от влизане в сила на съдебното решение до окончателното й изплащане.

ОСЪЖДА Агенцията за социално подпомагане да заплати на адвокат А. Н. Ж. адвокатско възнаграждение в размер на 400 (четиристотин) лева.

ОСЪЖДА Агенцията за социално подпомагане да заплати на Административен съд София-град разноски в размер на 770 (седемстотин и седемдесет) лева.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд, подадена чрез Административен съд София-град в 14-дневен срок от съобщаването му.

СЪДИЯ: